

Visitationspredikan

Vattholma pastorat, 12 november 2023

Tjugotredje söndagen efter Trefaldighet (1 Thess. 5:13-15, Matt. 6:9-15)

Söndagens tema: Förlåtelse utan gräns

Visitationens tema: Att vara en samhällsengagerad kyrka i pendlingsorter

”Läser du noter?” Den frågan fick jag av Niclas Malmberg på Salsta slott när vi var där under visitationen. ”Jo...” sa jag, lite tveksamt, för visst – jag kan läsa noter – däremot kan jag inte alltid spela så som noterna anger och jag kan definitivt inte sjunga efter noter utan ackompanjemang. Min notläsningsförmåga är således befintlig men begränsad.

Nicklas lät sig inte hejdas av mitt tveksamma svar. ”Bra!” sa han och så gav han mig noterna till ett nyskrivet körverk med rubriken ”Och han talade från berget”. Det är en tonsättning av Jesu bergspredikan. Jag fick alltså rykande färsk musik till dagens evangelietext. Jesus lär oss att be Vår Fader i Bergspredikan och således också i körverket.

Jag sträckte lite på ryggen när jag gick ut från slottet med ett körpartitur och stämmorna för flöjt, cello och piano under armen. Vem vet, tänkte jag. När jag får förtroendet att läsa så här avancerade noter kanske jag växer med uppgiften. Jag kan inte spela piano eller cello men lite flöjt går bra. Några toner kan jag alltså tillföra i den gemensamma musiken och det kan vara alldeles tillräckligt. När allt kommer omkring var det ju inte noterna till ett soloframträdande som Niclas hade gett mig utan noterna till ett körverk som ska framföras tillsammans med andra som hjälps åt att hålla tonen.

Den här lilla händelsen på Salsta slott öppnade mina öron för något som genljuder i församlinglivet i stort här i Vattholma pastorat. Under visitationen har jag hört att ni ofta och mycket medvetet gör som Niclas gjorde. Ni frågar människor som ni möter om de vill vara delaktiga i en gemensam uppgift som kan intressera dem, sprida glädje, ge förnyad växt och få folk att sträcka lite på ryggen. Och när ni själva får liknande frågor från andra samhällsaktörer eller enskilda personer svarar ni gärna ”Ja”.

Det här förhållningssättet kan beskrivas som *de förtroendefulla frågornas strategi*. I er församlingsinstruktion presenteras strategin som en livgivande rörelse in mot och ut från centrum, kyrkans kärna, den gränslösa förlåtelse som finns i gemenskapen med Jesus Kristus. I den rörelsen sjunger några människor enstaka toner medan andra stämmor bär fram lite mer av kyrkans signaturmelodi. När ni möts i gudstjänster och olika verksamheter får både nya och gamla sångare upptäcka hur deras toner rymms i och bidrar till det körverk som Kristus komponerar. På så sätt lär sig ännu fler ännu mer av kyrkans signaturmelodi.

Nyligen lyssnade jag till en föreläsare som beskrev den världsvida kristenheten som en stor kör och Kristus som tonen som förenar alla körsångarna och håller samman körverket genom tiderna. För att kören ska sjunga i harmoni med Kristus behöver vi ibland använda en stämgaffel, sa föreläsaren. Han konstaterade sedan att i kyrkans sammanhang väljer vi några personer till stämgaffel-uppdrag som biskopar och kontraktsprostar. Med glimten i ögat och samtidigt med stort allvar sammanfattade han resonemangen i det sakliga konstaterandet att man inte har någon större glädje av en stämgaffel om kören redan håller tonen, men om tonen börjar svaja är det bra att man vet var stämgaffeln finns och hur den kan användas.

Den här bilden säger något om vad vi gör när vi idag avslutar visitationen här i Vattholma pastorat. I våra stämgauffel-uppdrag har jag och kontraktsprosten B-K varit här på besök, inte för att ni har tappat tonen utan som en rutinkontroll. Vår notarien Sanna har nedtecknat några noter eller noteringar som beskriver centrala partier i den musik som just nu framförs i församlingarna här i Vattholma pastorat. På så sätt kan den musiken delas med fler.

Vi som har varit här har precis som de flesta andra människor bara två öron var. Därför är det viktigt att vi i Kristi kyrka inte bara sjunga tillsammans utan också lyssnar tillsammans. Det är vad vi gör under en visitation. Under några dagar lyssnar vi tillsammans efter grundtonen, Kristus, och utforskar vad Kristus kallar oss till, här och nu, som kyrka.

I visitationsarbetet i Uppsala stift ställer biskopen och kontraktsprosten sina öron till förfogande på lite olika sätt. Kontraktsprostens särskilda uppgift är att extra noga lyssna till tongångarna i de sammanhang där människor som redan är engagerade i församlinglivet möter Kristus och varandra. Vad hörs bland juniorerna, i syföreningen, när de unga ledarna, personalen eller kyrkorådet träffas? Min uppgift är att mer metodiskt och tillsammans med dem som redan är engagerade i församlinglivet lyssna till tonbilderna som framträder när bygdens olika musiktraditioner möter kyrkans signaturmelodi. Hur samspelar Kristus och Kristi kyrka med EPA-dunket, mobiltelefonernas ringsignaler, idrottsföreningarnas hejaramsor, folkmusiken eller ljudet av utryckningsfordonens sirener? Var finns harmonierna som skulle kunna infogas i ett större körverk och när skulle det behövas en stämgauffel?

B-K och jag har stämt av det vi sammantaget har kunnat uppfatta med våra fyra öron under visitationen. Med glimten i ögat – och samtidigt med stort allvar – har vi beskrivit det vi båda två har hört som ”en öronbedövande gemenskap”. Sagt på ett annat sätt: Vi har fått njuta av ett glatt ljud, ”a joyful noise”, en samstämd lovsång över de många goda gemenskaper som lever bland och ger liv åt människor här i Vattholma pastorat. De unga ledarna som är engagerade i konfirmandverksamheten, Tensta kyrkliga syförening, juniorerna som möts i Skyttorp, ledamöterna i kyrkorådet, Charlotte, Clabbe och Patrik i Störvreta IK och Tensta folkdanslag säger alla samma sak med lite olika uttryckssätt. Den gemenskap som finns i de lokala sammanhang som de har valt att engagera sig i är något alldeles extra. Ni är således många som har gemenskapen gemensamt här i Vattholma pastorat. Er delade glädje över att få höra till och vara betrodd har gått som en röd tråd genom visitationen. Den tråden, den glädjen, förbinder människor, föreningar och församlingar med varandra på ett djupare plan.

Allra djupast har gemenskapens röda tråd sitt fäste hos Gud, i börens gemenskap med Kristus. Det påmindes vi om i andakten som avslutade Café Existens i onsdags. Då fick vi som hade samlats i kapellet i Störvreta kasta ett rött garnnystan till varandra och be för den person som vi kastade nystanet till. Ibland föll nystanet platt till marken och rullade i väg åt ett oväntat håll men tråden kunde alltid plockas upp igen och i slutänden hängde vi alla ihop med varandra.

Jag bär fortfarande en del av den röda tråden runt handleden. Den påminner mig om att Kristi kyrka binds samman av en gemensam kallelse. Ibland kan vi människor tycka att det är svårt och komplicerat att urskilja Guds kallelse men många gånger är det faktiskt lättare än vi tror. Det är vi som gör det onödigt komplicerat. Gud talar ständigt till oss genom att binda samman tillfälligheter, texter, människor och sammanhang på ett klargörande sätt.

Idag låter Gud oss avsluta den här biskopsvisitationen på samma söndag under kyrkoåret som den senaste biskopsvisitationen här avslutades på. Jag tror att det är ett sätt för Kristus att påminna oss om att det inte är en tidigare okänd kallelse som han ger oss idag. Ni som är församlingarna här i Vattholma pastorat ska inte slå in på en ny väg eller röra er åt ett annat håll än den riktning som ni redan har. Bönen som Kristus lär oss att be förenar redan många gemenskaper som möts här i Vattholma pastorat. Vi får fortsätta att be den.

Just nu kan vi höra den bönen bedjas ovanligt intensivt också utanför kyrkans sammanhang av människor som går för, talar om, sjunger ut eller skriker efter fred och försoning. Precis som kören ”Joyful noise” påminde oss om vid festkvällen för de ideella medarbetarna i torsdags kan böner också bäras fram genom walking, talking, singing och shouting. Alla dess ljud kan uttrycka bönen att Gud ska skänka möjligheter för förlåtelse också där ondskan är så infernalisk att ingen människa kan förlåta. Gemenskapen går förlorad om inte Gud griper in.

I noterna som jag fick av Niclas på Salsta slott finns en anvisning om hur Vår fader ska framföras som jag tror kan hjälpa oss alla att hålla Kristustonen också när vi omges av disharmoniska ackord som hetsar till vedergällning. Kören och musikerna ska sjunga och spela – och således bedja – ”Lugnt böljande”. Det är så jag hör er be här i församlingarna i Vattholma pastorat. Här bygger ni kyrka, tillsammans med Kristus, lugnt och långsiktigt. Samtidigt är ni lyhörda för det som böljar fram eller väller upp i långtande människor.

Med en följsam tålmodighet har ni också arbetat utifrån den uppmaning som biskop Ragnar gav er för elva år sedan. Han betonade då att ”i ett expanderande Storstora är det hög tid att etablera en kyrka i samhället” och så lade han till några ord som ni tog på ett föredömligt stort allvar och som jag idag vill citera – med glimten i ögat. ”Ärligt talat borde detta ha fått sin lösning för länge sedan. ... Det behövs ett kyrkocentrum i Storstora. Grunden är redan lagd.”

Ibland kastas inte det röda garnnystanet vidare så snabbt eller i den riktning som biskopen hade tänkt sig. Nystanet kan rulla i väg åt ett oväntat håll. Det kan då se ut som om allt har trasslat till sig men när Gud verkar i det som vi människor gör onödigt kompliceras kan nya möjligheter öppna sig. Senare kan tråden plockas upp igen och vi kan komma vidare.

Nu har ni verkligen kommit vidare med ert byggprojekt i Storstora. Barnen har tagit de första spadtagen till den nya kyrkan och samtalen om vad kyrkan ska fyllas med är i gång. Musikens möjligheter att binda samman människor med varandra och med Gud har varit en röda tråd i de förhoppningar som ni har delat med mig under visitationen. Ni vill gärna fylla den nya kyrkan med tonsatta böner. Ni vill att körsångare, musiker och människor som tycker att kyrkans trösklar är för höga ska få rikare möjligheter att bidra med sina toner i det körverk som Kristus komponerar. Då kan de tonerna också bli bärare i kyrkans signaturmelodi.

Jag är övertygad om att ni kommer att använda de förtroendefulla frågornas strategi också när ni utforskar hur den nya kyrkan blir till välsignelse. Förtroendefulla frågor kan ofta uppmuntra de modfällda och stödjade de svaga. En fråga som ni redan samttalar om är var de modfällda och svaga finns i Vattholma pastorat.

I stort förtroende för er förmåga att läsa livet som ni delar med varandra i Tensta, Lena och Ärentuna församlingar vill jag uppmuntra er att fortsätta lyssna tillsammans efter visitationen med den frågan ringande i öronen. Var finns de modfällda och svaga i Vattholma pastorat? Den frågan kan bli en stämgaffel som hjälper tonen, Kristus, att hålla er och bära er, nu och till evig tid. Amen.

Biskop Karin Johannesson

Uppsala stift